

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K**J M É N E M R E P U B L I K Y**

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců JUDr. Jarmily Ďáskové a Mgr. Petra Sedláka, v právní věci žalobkyně **M. Z.**, zastoupené Mgr. Jaroslavem Homolkou, advokátem, se sídlem Palackého 1, Jihlava, proti žalovanému **Krajskému úřadu Kraje Vysočina**, odboru dopravy a silničního hospodářství, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 3. 2013, č. j. KUJI 19726/2013, sp. zn. ODSH 253/2013 Pe,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se žalobou předanou k poštovní přepravě dne 29. 3. 2013 a doručenou zdejšímu soudu dne 2. 4. 2013 domáhala vydání rozsudku, kterým by soud zrušil rozhodnutí Krajského úřadu Kraje Vysočina ze dne 20. 3. 2013, č. j. KUJI 19726/2013, sp. zn. ODSH 253/2013 Pe, a žalovanému uložil povinnost uhradit náklady řízení.

[2] Žalobkyně zároveň žádala, aby byl žalobě přiznán odkladný účinek, přičemž zdejší soud tomuto návrhu nevyhověl, když usnesením ze dne 29. 4. 2013, č. j. 31A 15/2013-19, odkladný účinek žalobě nepřiznal. Žalobkyně pak dne 30. 5. 2013 opět podala návrh na přiznání odkladného účinku, ale tento návrh vzala později zpět, a proto bylo řízení o druhém návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě zastaveno usnesením ze dne 19. 6. 2013, č. j. 31A 15/2013-33.

[3] Z konkrétních okolností přezkoumávané věci je pro přehlednost vhodné chronologicky zdůraznit následující skutečnosti:

[4] Dne 27. 4. 2012 zaslala Policie České republiky Magistrátu města Jihlavy, odboru dopravy (dále jen „správní orgán“) podnět k zahájení správního řízení, č. j. KRPJ-5885-1504/TČ-2009-160081, neboť bylo zjištěno, že při zkouškách odborné způsobilosti k řízení motorového vozidla pro získání řidičského oprávnění, prováděných zkušebním komisařem T. B. došlo u žalobkyně a dalších osob k porušení zákona č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a o změnách některých zákonů, ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu (dále jen „zákon o odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel“). Dle podnětu za žalobkyni vyplnil test učitel autoškoly a komisař nebyl testu vůbec přítomen.

[5] Na základě výše uvedeného podnětu zaslal správní orgán dne 14. 8. 2012 žalobkyni oznámení o zahájení správního řízení o odnětí řidičského oprávnění a nařízení přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel ze dne 13. 8. 2012, č. j. MMJ/OD/16005/2012-2, kterým žalobkyni oznámil, že z moci úřední zahájil správní řízení o odnětí řidičského oprávnění ve smyslu ustanovení § 94 odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu (dále jen „zákon o silničním provozu“) a nařídil přezkoušení z odborné způsobilosti ve smyslu ustanovení § 97 odst. 3 zákona o silničním provozu.

[6] Žalobkyně se rozhodla proti tomuto postupu podat správní žalobu na ochranu před nezákonným zásahem, neboť se domnívala, že nebyla povinna se přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel podrobit. Zdejší soud však žalobu zamítl rozsudkem ze dne 13. 3. 2013, č. j. 31A 69/2012-32, s odůvodněním, že samotné zahájení správního řízení nemůže být nezákonným zásahem, neboť jeho přezkum je možný v rámci soudního řízení správního proti konečnému rozhodnutí ve věci, nicméně výzva k podrobení se přezkoušení k odborné způsobilosti může být pojmově zásahem ve smyslu ustanovení § 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“); v daném případě ovšem o nezákonný zásah nešlo, což potvrdil Nejvyšší správní soud svým rozsudkem ze dne 6. 8. 2013, č. j. 5 Aps 2/2013-19.

[7] Dne 12. 11. 2012 rozhodl správní orgán rozhodnutím č. j. MMJ/OD/16005/2012-16 podle ustanovení § 124 odst. 5 písm. b) zákona o silničním provozu o odnětí řidičského oprávnění žalobkyně k řízení motorových vozidel skupiny „A18,B“ zapsaném v registru řidičů (řidičský průkaz č. X) a podle ustanovení § 113 odst. 2 zákona o silničním provozu přikázal žalobkyni odevzdat řidičský průkaz nejpozději do 5 pracovních dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

[8] Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala k žalovanému, který rozhodnutím ze dne 22. 1. 2012, č. j. KUJI 4446/2012, rozhodnutí správního orgánu ze dne 12. 11. 2012, č. j. MMJ/OD/16005/2012-16, zrušil a věc mu vrátil k novému projednání. Uvedl, že v dané věci bylo nutné, aby nařízení přezkoušení odborné způsobilosti bylo učiněno formou usnesení se všemi předepsanými náležitostmi dle zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění účinném ke dni rozhodování správního orgánu (dále jen „správní řád“).

[9] Dne 6. 2. 2013 správní orgán usnesením č. j. MMJ/OD/16005/2012-21 nařídil žalobkyni, aby se podrobila přezkoušení z odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, přičemž k tomuto přezkoušení stanovil 60denní lhůtu.

[10] Proti usnesení ze dne 6. 2. 2013, č. j. MMJ/OD/16005/2012-21, se žalobkyně opět odvolala. Žalovaný poté změnil výrok předmětného usnesení tak, že nahradil odkaz na nesprávné ustanovení § 97 odst. 4 zákona o silničním provozu odkazem na správné ustanovení § 97 odst. 6 téhož zákona a v ostatních částech usnesení potvrdil a odvolání zamítl. Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně správní žalobu.

[11] V úvodu žaloby žalobkyně tvrdí, že nebyly splněny podmínky pro zahájení řízení o odnětí řidičského oprávnění, neboť podnět od Policie České republiky, tj. kamerový záznam společně s protokolem o obsahu tohoto záznamu, nemohou ve správním řízení sloužit jako důkaz.

[12] Žalobkyně toto dále rozvádí, když tvrdí, že kamerový záznam neobsahuje zvukovou stopu, která by prokázala, že u testu došlo k podvádění. Lze se pouze domnívat, o čem žalobkyně v průběhu testu a učitelem autoškoly hovořila.

[13] Dle žalobkyně se skutečnosti uvedené Policií České republiky nezakládají na pravdě a nebyly nijak prokázány. Předmětný kamerový záznam údajně nelze ve správním řízení použít jako důkaz, neboť se jedná o závažný zásah do základních lidských práv, přičemž ve správním řízení nemůže veřejný zájem nad ochranou základních lidských práv převážet.

[14] Na závěr žalobkyně uvádí, že žalobou napadené rozhodnutí je zcela nezákonné a že nejsou dány vůbec žádné pochybnosti o její odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, a proto navrhuje rozhodnutí zrušit.

[15] Dne 26. 4. 2013 se k žalobě vyjádřil žalovaný. Na úvod se vyjádřil k návrhu na přiznání odkladného účinku žaloby a navrhl, aby jej soud zamítl. Poté uvedl, že podnět od Policie ČR je podle něj dostatečným podkladem k zahájení správního řízení o odnětí řidičského oprávnění, neboť z něj vyplynulo, že zkouška konaná dne 21. 9. 2009 neproběhla zcela v souladu se zákonem o odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel.

[16] K vyjádření žalovaného se dne 31. 5. 2013 vyjádřila žalobkyně replikou. V ní žalobkyně setrvala na tom, že nebyly dány důvody pro přezkoušení její odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel a domněnky žalovaného vychází z nepoužitelných podkladů.

[17] Žaloba byla podána v zákonné dvouměsíční lhůtě podle ustanovení § 72 odst. 1 soudního řádu správního osobou k tomu oprávněnou podle ustanovení § 65 odst. 1 soudního řádu správního a jde o žalobu přípustnou ve smyslu ustanovení § 65, § 68 a § 70 soudního řádu správního.

[18] Soud přezkoumal napadené rozhodnutí, vázán rozsahem a důvody, které žalobkyně uplatnila v žalobě (ustanovení § 75 odst. 2 soudního řádu správního). Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 soudního řádu správního). Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. V souladu s ustanovením § 51 odst. 1 soudního řádu správního bylo rozhodnuto o věci samé bez jednání.

[19] Stěžejní námitka žalobkyně spočívala v tvrzení, že správní orgán nebyl oprávněn zahájit řízení o omezení nebo odnětí řidičského oprávnění.

[20] Podle ustanovení § 94 odst. 1 zákona o silničním provozu příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností odejme řidičské oprávnění, pokud jeho držitel (a) pozbyl zcela zdravotní způsobilost, (b) pozbyl zcela odbornou způsobilost, nebo (c) nesplňoval při udělení řidičského oprávnění podmínky uvedené v ustanovení § 82 téhož zákona.

[21] Zákon o silničním provozu tedy v ustanovení § 94 stanovuje případy, kdy je příslušný správní orgán z moci úřední povinen rozhodnout o odnětí řidičského oprávnění. Jedná se o situace, kdy držitel řidičského oprávnění pozbyl zcela zdravotní nebo odbornou způsobilost k řízení motorového vozidla nebo pokud nesplňoval při udělení řidičského oprávnění podmínky uvedené v ustanovení § 82 zákona o silničním provozu, přičemž ustanovení § 82 zákona o silničním provozu taxativním způsobem vymezuje jednak všechny podmínky pro udělení řidičského oprávnění a jednak ty podmínky, které musí držitel řidičského oprávnění splňovat po celou dobu trvání platnosti řidičského oprávnění.

[22] Jakým způsobem správní orgán zjistí ztrátu způsobilosti držitele řidičského oprávnění nebo nesplnění podmínek v čase rozhodování o udělení řidičského oprávnění, zákon neřeší. Zahájení řízení ve smyslu ustanovení § 94 zákona o silničním provozu není v zákoně podmíněno žádným úkonem, např. žádostí osoby, o jejíž způsobilosti se bude rozhodovat. Jedinou podmínku, která musí být splněna, zakotvuje ustanovení § 97 odst. 3 zákona o silničním provozu, a sice že musí vyjít najevo skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že držitel řidičského oprávnění pozbyl částečně nebo zcela odbornou způsobilost.

[23] Správní orgán a následně žalovaný, potažmo i soud, se tedy museli zabývat otázkou, zda v dané věci byly skutečně dány skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že žalobkyně (držitelka řidičského oprávnění) pozbyla částečně nebo zcela odbornou způsobilost.

[24] Otázka, zda tyto skutečnosti (důvodně nasvědčující tomu, že držitel řidičského oprávnění pozbyl částečně nebo zcela odbornou způsobilost) jsou, či nejsou dány, však není zkoumána v žádném zvláštním typu správního řízení (např. předcházejícím řízení o odnětí řidičského oprávnění). O existenci těchto skutečností se ani nevzdává žádné rozhodnutí. Je tedy zejména na uvážení správního orgánu, zda dospěje k závěru, zda daná skutečnost (např. právě podvádění u zkoušky) může nasvědčovat k pozbytí odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel. Soudu pak již přísluší hodnotit pouze to, zda správní orgán svévolně nevybočil z mezí své diskreční pravomoci.

[25] Správní orgány mohou zjistit důvody pro odejmutí řidičského oprávnění buď v rámci své vlastní činnosti, např. pokud již je zahájeno řízení o přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, nebo z podnětu jiného úřadu, instituce či občana, např. od podnětu Policie České republiky, jako tomu bylo v nyní posuzovaném případě.

[26] Vlastní princip řízení, v němž může být držitel řidičského oprávnění uznán nezpůsobilým k řízení motorových vozidel bez projevu své vůle, resp. i proti své vůli, jako je tomu v dané věci, je nesporně nestandardním právním institutem, protože obecně platí, že správní úřad nemůže zahájit správní řízení z vlastního podnětu, pokud jde výlučně o založení, změnu nebo zánik práva fyzické či právnické osoby. Taková řízení bývají zahajována na návrh (zpravidla žádost). Zvláštnost tohoto institutu spočívá v ochraně důležitého veřejného zájmu, a sice bezpečnosti silničního provozu. Je ve veřejném zájmu, aby lidé, kteří nesplňují podmínky pro držení řidičského oprávnění, ať už z důvodu, že podváděli u testů, ale i z jiných přijatelnějších, např. zdravotních důvodů neohrožovali svou neznalostí pravidel silničního provozu a svou jízdou ostatní spořádané účastníky silničního provozu, tedy téměř všechny občany. Ostatně toto je smyslem řidičských oprávnění jako takových. Pokud by totiž veřejný zájem na bezpečnosti silničního provozu neexistoval, instituty řidičských průkazů a zkoušek odborné způsobilosti by vůbec nebyly potřeba.

[27] Správní orgán v roli ochránce veřejného zájmu na bezpečnosti silničního provozu tedy byl povinen podnět od Policie České republiky ze dne 26. 4. 2012, č. j. KRPJ-5885-1504/TC-2009-160081, přijmout a na základě jeho obsahu posoudit, zda byly splněny podmínky pro zahájení řízení. Žalovaný podnět vyhodnotil jako důvodný a řízení bezodkladně zahájil. Orgány činnými v trestním řízení totiž bylo zjištěno, že v průběhu zkoušky žalobkyně došlo k porušení nejen zákona o odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ale též trestního zákoníku.

[28] Soud postup správního orgánu, potvrzený žalovaným, neshledal nezákonným. Jak již bylo uvedeno výše, jde zejména o správní uvážení správního orgánu a žalovaného. Jestliže správní orgán dospěl k závěru, že podvádění u testů odborné způsobilosti je skutečností důvodně nasvědčující tomu, že držitel řidičského oprávnění pozbyl částečně nebo zcela odbornou způsobilost ve smyslu ustanovení § 97 odst. 3 zákona o silničním provozu, soud toto neshledává jako vybočení z mezí správního uvážení. Jelikož je odborná způsobilost podmíněna znalostí pravidel silničního provozu, pak neznalost těchto pravidel musí implikovat částečné nebo úplné pozbytí této odborné způsobilosti.

[29] Soud nepřisvědčil ani žalobní námitce, že se skutečnosti uvedené Policií České republiky nezakládají na pravdě a nebyly nijak prokázány. K tomu je nutné uvést, že správní orgány se nikterak nezabývaly otázkou, zda žalobkyně skutečně pozbyla odbornou způsobilost k řízení motorových vozidel, ale pouze tím, zda jsou dány skutečnosti tomu důvodně nasvědčující. V této fázi tedy nemusí být postaveno na jisto, že došlo k pozbytí odborné způsobilosti. Až výsledek přezkoušení bude hlavním důkazem v řízení o odnětí řidičského oprávnění. Podnět od Policie České republiky spolu s kamerovým záznamem a protokolem tak nebyly důkazními prostředky k určení odborné způsobilosti, ale sloužily pouze pro prokázání existence důvodných pochybností o této odborné způsobilosti. Zde tedy postačuje nižší míra jistoty. Není nutné postavit najisto, že žalobkyně pozbyla odbornou způsobilost, ale pouze o tom musí existovat důvodné pochybnosti. Jak již soud uvedl výše, možné podvádění u testů takové pochybnosti zakládá.

[30] Soud rovněž neshledal důvodnou námitku, že provedení důkazu kamerovým záznamem nebylo učiněno v souladu se zákonem. Sám správní orgán totiž nenařídil sledování prostor, kde se konaly zkoušky, ani si sám kamerový záznam nijak neobstaral, ale pouze provedl důkaz, který legálním způsobem získaly orgány činné v trestním řízení. Správní řád neomezuje taxativním výčtem seznam důkazních prostředků. Jako důkazní prostředek může sloužit cokoli (tedy i kamerový záznam), pokud jde o důkaz získaný legálním způsobem.

[31] Činností správního orgánu a žalovaného tak nemohlo dojít k závažnému zásahu do základních lidských práv, nejspíše práva na ochranu osobnosti, jak tvrdila žalobkyně, neboť záznam sám pořizovaly orgány činné v trestním řízení. Soud pak nemá důvod zpochybňovat legalitu takto získaných důkazů, neboť vychází z presumpce správnosti veřejnoprávních postupů. Žalobkyně navíc neuvedla žádné skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že záznam byl v trestním řízení získán nezákonným způsobem.

[32] Skutečnost, že nastaly důvodné pochybnosti o pozbytí odborné způsobilosti žalobkyně, navíc vyplývá nejen z kamerového záznamu, ale rovněž z faktu, že žalobkyně byla trestně stíhána pro přečin krivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku podle ustanovení § 346 odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s krivou výpovědí o tom, že zkoušku odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel vykonala sama bez cizí pomoci a že učitel autoškoly nebyl v průběhu testu ve

zkušební místnosti, přičemž toto trestní stíhání bylo usnesením Okresního soudu v Jihlavě ze dne 30. 5. 2012, č. j. 10 T 86/2012-67, jenž je součástí správního spisu, podle ustanovení § 307 odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., trestního řádu, ve znění pozdějších předpisů, podmíněně zastaveno. Tento institut lze aplikovat jen při splnění zákonem stanovených podmínek. Lze proto usuzovat, že žalobkyně se k činu musela doznat, nahradit škodu, pokud byla činem způsobena, a vydat bezdůvodné obohacení činem získané.

[33] Soudu se tedy jeví jako velmi nedůvěryhodné tvrzení o tom, že si žalobkyně není vědoma žádných skutečností, které by nasvědčovaly částečnému nebo úplnému pozbytí její odborné způsobilosti řídit motorová vozidla. Již samotné trestní stíhání žalobkyně (nehledě na kamerový záznam provedený jako důkaz ve správním řízení) by mohlo být skutečností důvodně nasvědčující pozbytí její odborné způsobilosti.

[34] Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí soud tedy nezjistil, že by ze strany správního orgánu a žalovaného došlo k nezákonnostem, které namítala žalobkyně. Naopak s ní uplatněnou argumentací se soud z důvodů uvedených shora neztotožnil, žalobou napadené rozhodnutí žalovaného proto nelze označit za nezákonné a vydané v rozporu s právními předpisy. Za tohoto stavu věci soudu nezbylo, než žalobu v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 soudního řádu správního jako nedůvodnou zamítnout.

[35] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první soudního řádu správního, podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, proto právo na náhradu nákladů řízení nemá, úspěšnému žalovanému pak žádné náklady nad rámec jeho jinak běžné administrativní činnosti nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 24. února 2014

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu